

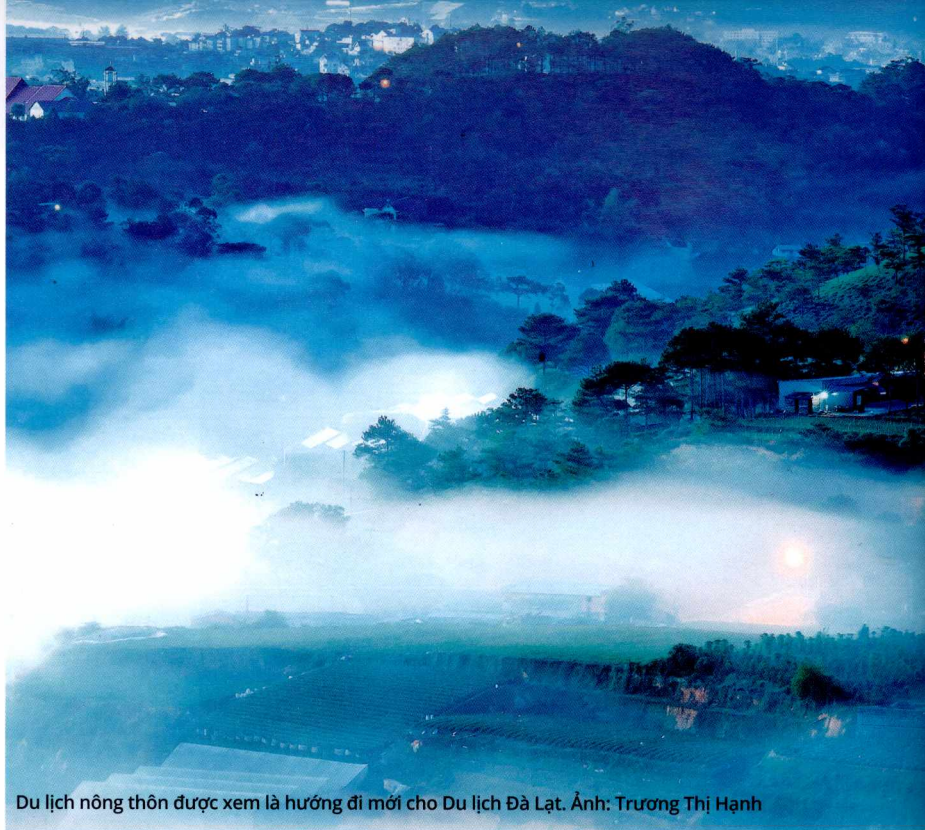
Khai thác chính tài nguyên nông nghiệp sẵn có để tạo ra những sản phẩm phục vụ du lịch là một giải pháp giúp các hộ nông dân, các trang trại, nhà vườn có thêm nguồn thu, quảng bá được các sản phẩm nông nghiệp của mình đồng thời tạo sức hút cho Du lịch Đà Lạt. Vì thế, du lịch nông thôn (DLNT) được xem là một hướng đi mới cho Đà Lạt.

CÒN NHIỀU TRẦN TRỖI

Với câu hỏi về các sản phẩm được trồng chính tại các làng hoa, tác giả tổng hợp được câu trả lời là hoa chiếm tỉ lệ cao nhất với 71,9%. Về rau, Đà Lạt trồng chủ yếu là các loại rau ôn đới, chiếm đến 15% như các loại sa lát, khoai tây, súp lơ, cà rốt, bắp cải, cải thảo, ớt ngọt, cà chua... Hiện nay, có nhiều nhà vườn đang đi theo hướng trồng rau sạch và an toàn theo các tiêu chuẩn quốc tế và Việt Nam như rau hữu cơ Organik, An Phú Lucue, Xuân Hương, rau theo tiêu chuẩn GlobalGap như Langbiang Farm, Dalat Gap... Đặc biệt, dâu tây là sản phẩm có sức hút cao với các trang, nông trại (chiếm 7%) và hiện nay đang được trồng nhiều, tập trung tại làng hoa Hà Đông, phường 8...

Để biết các dịch vụ du lịch nông thôn mà khách có thể được trải nghiệm, tác giả đã khảo sát tại các làng hoa và nhận thấy, dịch vụ nhiều nhất vẫn là tham quan nhà vườn, quan sát quá trình sản xuất nông nghiệp (88,3%). Dịch vụ nhà hàng nông gia mà chủ yếu là mua và thưởng thức các nông sản chưa qua chế biến chiếm 66%. Như vậy, các hộ nông dân hoạt động du lịch với mục đích bán nông sản thô là chính, chưa có hoặc rất ít sự đầu tư chế biến tạo ra sản phẩm đạt chất lượng cao tạo điểm nhấn cho khách du lịch. Đặc biệt, các dịch vụ homestay và trải nghiệm làm nông là một trong những dịch vụ mang lại lợi nhuận cao giúp các hộ nông dân có thêm thu nhập lại chiếm số lượng khiêm tốn, chỉ có 5,8% số du khách lưu trú qua đêm và 8,7% tham gia trải nghiệm làm nông.

Du lịch nông thôn tại Đà Lạt hiện vẫn còn thiếu sức hấp dẫn và thiếu sự liên kết dẫn đến chưa thu hút được khách du lịch như kì vọng. Các hoạt động du lịch nông thôn ngoại trừ các trang trại dâu có tính trải nghiệm cao khi cho phép du khách trực tiếp hái và sử dụng tại chỗ các loại

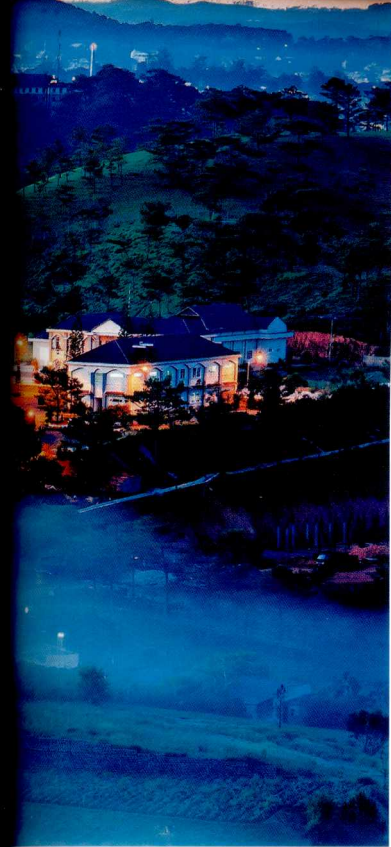
Du lịch nông thôn được xem là hướng đi mới cho Du lịch Đà Lạt. Ảnh: Trương Thị Hạnh

DU LỊCH NÔNG THÔN HƯỚNG ĐI MỚI CHO ĐÀ LẠT

✦ ĐỖ THỊ THANH XUÂN*

Trải nghiệm những nương chè trên cao nguyên. Ảnh: Nguyễn Hữu Đính

Tác giả đã tiến hành chọn mẫu với số lượng 120 phiếu khảo sát hộ gia đình có trang trại, hợp tác xã nông nghiệp tại 4 làng hoa và thu về 103 phiếu.

dâu, các điểm du lịch nông nghiệp khác chỉ là hình thức tham quan đơn thuần. Đa số các hộ nông, trang trại hoạt động du lịch theo kiểu tự phát, không hoặc ít được lập kế hoạch một cách bài bản, sản phẩm chưa phong phú...

Hiện tại, chưa có nhiều khu, điểm du lịch nhà vườn mà trong đó hoạt động sản xuất nông nghiệp đóng vai trò quan trọng, trong khi đây chính là điều tạo nên giá trị thực chất của DLNT. Các khu, điểm du lịch hiện có đa số là mô phỏng hoạt động của các nhà vườn nên thiếu chiều sâu trong các hoạt động, hoặc gần như chưa có sự gắn kết giữa sản xuất nông nghiệp với du lịch. Hầu hết các nhà vườn chưa chủ động trong quảng bá sản phẩm của nhà vườn tới khách hàng, do đó mặc dù nhiều nhà vườn có khả năng đáp ứng nhu cầu du khách nhưng khách không biết đến tới.

Do hoạt động DLNT mang tính tự phát nên chưa có sự thống nhất về chất lượng, quy chuẩn các sản phẩm nông nghiệp lẫn du lịch. Đây là thực trạng chung không chỉ ở Đà Lạt mà còn trên cả nước. Thực trạng này đặt ra bài toán cho các nhà quản lý và khai thác DLNT trong việc xây dựng thương hiệu du lịch của địa phương. Ngoài ra, nguồn nhân lực tại các nhà vườn còn hạn chế về trình độ và nghiệp vụ du lịch, cần có các chính sách đào tạo, tập huấn phù hợp để nâng cao chất lượng nguồn nhân lực phục vụ khách tại các nhà vườn.

ĐỀ XUẤT MÔ HÌNH DU LỊCH NÔNG THÔN KHU VỰC ĐÀ LẠT

Mô hình du lịch nông thôn tại làng hoa Thái Phiên - "Một ngày làm nông dân"

Du khách tới một số trang trại tiêu biểu như: Trang trại Công ty TNHH Trà Ngọc Duy, HTX DVNN tổng hợp Tân Tiến, Vườn lan YSA Orchid, Hợp tác xã Xuân Hương, Vườn ươm Lê Hữu Phan... để tham quan các khu vườn, giao lưu với chủ vườn, nghe giới thiệu về quy trình và cách thức canh tác rau, hoa, dâu tây... và cảm nhận không gian, lối sống của cư dân địa phương.

Ngoài ra, du khách sẽ tham quan Di tích lịch sử quốc gia Nhà lao thiếu nhi Đà Lạt, Trường Cao

đẳng Sư phạm Đà Lạt, Xí nghiệp in bản đồ (Nha địa dư) là những công trình kiến trúc đặc trưng của Đà Lạt.

Mô hình du lịch nông nghiệp công nghệ cao tại làng hoa Xuân Thành - "Một ngày với nông nghiệp công nghệ cao"

Tham quan Trung tâm nghiên cứu và thực nghiệm nông nghiệp công nghệ cao của Chi nhánh Công ty Cổ phần Tập đoàn Lộc Trời (tham gia các hoạt động trải nghiệm canh tác theo mô hình công nghệ cao, thu hoạch rau, chế biến các món ăn đặc trưng từ rau, củ, quả của địa phương); tham quan, trải nghiệm tại trang trại hoa của Công ty TNHH Linh Ngọc; ghé thăm Công ty TNHH Đà Lạt Nature và chùa Linh Phước. Ngoài ra, để tạo sự phong phú cho tour, nếu còn thời gian du khách sẽ tham quan thêm các điểm khác như thác Hang Cọp, đồi trà Cầu Đất...

Làng hoa Vạn Thành (phường 5) cung cấp hơn 80% sản lượng hoa của thành phố, trong đó, hoa hồng là loại hoa chủ lực. Mặc dù làng có địa hình chủ yếu là đồi núi dốc dạng bậc thang nhưng bằng phương pháp truyền thống là chiết, ghép cành và lai giống giữa hồng trong nước với hồng nhập từ Hà Lan, người dân làng Vạn Thành đã tạo ra nhiều chủng loại hoa hồng đẹp như: hồng nhung, hồng cánh sen, hồng phấn, hồng vàng ánh trắng, hồng song tử... Bước vào vương quốc hoa hồng, du khách sẽ được chiêm ngưỡng những bông hoa hồng đủ màu sắc, ngát hương thơm.

Mặc dù có nguồn tài nguyên nông sản phong phú, có điều kiện cơ sở vật chất tốt nhưng hoạt động DLNT tại Đà Lạt vẫn còn nhỏ lẻ và mang tính chất thụ động. Trong khi các công ty lữ hành chủ động đưa du khách vào tham quan trang trại, trải nghiệm một phần trong công đoạn làm nông nghiệp và mua sắm, thưởng thức các sản phẩm nông nghiệp tại đây thì các chủ hộ trang trại, người dân địa phương vẫn chưa chủ động trong kinh doanh DLNT. Họ coi đó chỉ đơn thuần là cho khách vào tham quan và bán sản phẩm nông nghiệp đến tận tay người tiêu dùng chứ không lấy đó làm động lực thúc đẩy hoạt động quảng bá sản phẩm, mở rộng sản xuất tăng thêm thu nhập.

Để DLNT Đà Lạt phát triển một cách bền vững, rất cần sự hợp tác của chính các chủ trang trại, hộ nông dân, chính quyền địa phương, các nhà đầu tư và của cả những nhà quy hoạch, thiết kế...■

** Trường Cao đẳng nghề Du lịch Đà Lạt*

Nghiên cứu tập trung khảo sát từ tháng 4/2016 đến tháng 10/2017 trên địa bàn 4 làng hoa (làng hoa Vạn Thành, làng hoa Hà Đông, làng hoa Thái Phiên, làng hoa Xuân Thọ) đã được UBND tỉnh Lâm Đồng trao Bằng công nhận đạt tiêu chí làng nghề truyền thống. Đây là những địa bàn đại diện các khu vực có sản phẩm nông nghiệp gắn với phát triển DLNT khu vực Đà Lạt.